

Αλκιβιάδης Κοκκινάκης

Γεννήθηκε το **1878**, στην **Οδησσό** της Ρωσίας, από εύπορους γονείς, όπου είχαν εγκατασταθεί, φεύγοντας από τη Χίο, για να γλυτώσουν από τους τούρκους.

Λόγω της κοινωνικής και οικονομικής επιφάνειας της οικογένειάς του, έλαβε επιμελημένη παιδεία και παράλληλα με τις εγκύκλιες σπουδές του στην Οδησσό, έμαθε άπταιστα -εκτός από τη μητρική του γλώσσα και τη γλώσσα της θετής του πατρίδας- Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά.

Η κλίση που παρουσίαζε στα Μαθηματικά, τη Φυσική και τη Χημεία, τον οδήγησε στο Τμήμα Χημικών του ιστορικού Πανεπιστημίου της Οδησσού, ένα από τα καλύτερα τότε της Ευρώπης.

Παράλληλα, από τον πρώτο κιόλας χρόνο των πανεπιστημιακών του σπουδών κατατάχθηκε ως **εθελοντής στην Πυροσβεστική Υπηρεσία** της γενέτειράς του.

Εκεί, πρόσφερε τις εθελοντικές του υπηρεσίες για πέντε χρόνια και όταν προκηρύχθηκαν εξετάσεις για την εισαγωγή Δοκίμων Αξιωματικών στην Ακαδημία της επαγγελματικής Τσαρικής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, **πέρασε πρώτος μεταξύ εκατοντάδων συνυποψηφίων του**, απ' όλα τα μέρη της αχανούς Ρωσίας.

Στην Πυροσβεστική Ακαδημία, διακρίθηκε ως σπουδαστής και μετά τη αποφοίτησή του τοποθετήθηκε στην Πυροσβεστική Υπηρεσία της (αγίας) **Πετρούπολης**, ενώ 10 χρόνια αργότερα, **σε ηλικία μόλις 36 ετών, του ανατέθηκε η Διοίκηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της τότε ρωσικής πρωτεύουσας.**

Στο διάστημα που υπηρέτησε σε αυτή τη θέση, ξεδίπλωσε τις διοικητικές και οργανωτικές του ικανότητες και με τις πρωτοβουλίες και ενέργειές του, κατέστησε την Πυροσβεστική Υπηρεσία της Πετρούπολης, πρότυπο στη Ρωσία και μία από τις πιο άρτια οργανωμένες και αποτελεσματικές της Ευρώπης, παρά τις δύσκολες πολιτικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν τότε.

Οι Ρώσοι πυροσβέστες, εξαντλημένοι από τη συνεχή εργασία, μεταφέρονταν από τη μια πυρκαγιά στην άλλη, επιχειρώντας ανάμεσα στα πυρά των μελών των πογκρόμ και των τσαρικών στρατευμάτων.

Οι ηγετικές ικανότητες του Αλκιβιάδη Κοκκινάκη τους οδήγησαν στην έγκαιρη και αποτελεσματική καταστολή πολλών και μεγάλων πυρκαγιών που απείλησαν, λόγω και των επαναστατικών γεγονότων, τους κατοίκους.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση μιας μεγάλης πυρκαγιάς που ξέσπασε, τον **Αύγουστο του 1917**, σε αποθήκη εργοστασίου αυτοκινούμενων βλημάτων και πήρε τεράστιες διαστάσεις, απειλώντας τα γύρω κτήρια.

Ο Κοκκινάκης αποφάσισε να καλέσει όλες τις πυροσβεστικές μονάδες της πόλης, τις ομάδες των εργοστασίων και βιοτεχνιών και τα πλοία και να τα τοποθετήσει κατά μήκος της περιφέρειας της φωτιάς, ανακόπτοντας έτσι την απειλητική της πορεία. Η επιτυχία αυτή πρωτοβουλία του, τον ανέδειξε ως θρυλική προσωπικότητα.

Ο Κοκκινάκης θεωρούσε ως καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης των πυρκαγιών, την **ΠΡΟΛΗΨΗ**. Γι' αυτό, επισταμένως **ενήργησε ελέγχους σε εργοστάσια, βιομηχανίες και αποθήκες πολεμικού υλικού, σε θέατρα και κτήρια κοινής ωφέλειας με μαζική συγκέντρωση ατόμων και ασχολήθηκε εκτεταμένα με τα προληπτικά μέτρα πυρασφάλειας.**

Έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για την **ανάπτυξη του τεχνικού εξοπλισμού** και την τελειοποίηση των πυροσβεστικών στολών, φρόντισε να αντικατασταθούν οι ιππήλατες αντλίες με **αυτοκίνητα** και αξιοποίησε -για σκοπούς πυρόσβεσης- οχήματα και εργαλεία.

Δημιούργησε ειδικό σταθμό, με σκοπό τη **διεξαγωγή δοκιμών σε πυροσβεστήρες, μάσκες οξυγόνου και αερίων.**

Πρωτοστάτησε στη σύσταση **Ειδικής Επιτροπής τροφοδοσίας**, η οποία ανέλαβε τη φροντίδα για τη σίτιση των πυροσβεστών και των οικογενειών τους και δρομολόγησε τις διαδικασίες για τη σύσταση μιας κεντρικής διαχείρισης της πυροπροστασίας της Χώρας. Επιμελήθηκε για την **επανεκδοση ειδικής πυροσβεστικής λογοτεχνίας** και την **έκδοση «Πυροσβεστικής Εγκυκλοπαίδειας»**, στην οποία θα συμμετείχαν ειδικοί στην πυρόσβεση και σε διάφορους άλλους τομείς επιστημών. Αγωνίστηκε για την **ίδρυση Πυροσβεστικού - Τεχνικού Ινστιτούτου**, όπου θα εκπαιδεύονταν υψηλής ειδίκευσης μηχανικό προσωπικό, για την πυροπροστασία της πόλεως. Γενικά, ενδιαφέρθηκε πολύ για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού και πνευματικού επιπέδου των πυροσβεστών και ενίσχυσε τις σχέσεις με άλλες πυροσβεστικές μονάδες της χώρας, για ανταλλαγή εμπειριών. Στα χρόνια του, στις πυροσβεστικές μονάδες, λειτουργούσαν νυχτερινά σχολεία, λέσχες όπου πραγματοποιούνταν διαλέξεις για τους πυροσβέστες και διεξάγονταν γιορταστικές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Επίσης, στην εποχή του, **καθιερώθηκε το 12ωρο εργασίας**, η ετήσια άδεια και η υποχρεωτική κάλυψη των πυροσβεστών, σε περίπτωση θανάτου ή αναπηρίας.

Όντας τεχνοκράτης και αριστοκράτης ο Κοκκινάκης φαίνεται ότι δεν ήταν –πολιτικά ικανός να συλλάβει τη διάσταση των κοσμοϊστορικών γεγονότων εκείνης της περιόδου. Μετά τον Οκτώβρη του 17 η διεύθυνση ανατέθηκε στην πυροσβεστική υπηρεσία του Οικονομικού Συμβουλίου (отдел Совнархоза), πράγμα που –εν μέσω κοινωνικών αναταράξεων εξέλαβε ως απειλή, έτσι εγκατέλειψε την πόλη και αργότερα –τέλη 1918 την ΕΣΣΔ και γύρισε στην Ελλάδα. Εργάστηκε αρχικά ως Χημικός σε μεγάλο εργοστάσιο υαλουργίας, για 11 περίπου χρόνια, ως το 1929, οπότε και έμελλε να ταραξεί τα λιμνάζοντα νερά των πυροσβεστικών μας πραγμάτων. Αποδεχόμενος άμεσα την πρόταση της ελληνικής κυβέρνησης, που αφορούσε στη δημιουργία και οργάνωση του νέου Πυροσβεστικού Σώματος, **επισκέφθηκε τα «Πυροσβεστεία», για να διαγνώσει τις αιτίες των αδυναμιών και της αναποτελεσματικότητάς τους, κατέγραψε τον απαρχαιωμένο πυροσβεστικό εξοπλισμό, καθόρισε τα απαιτούμενα προσόντα των νέων Πυροσβεστών και πρότεινε τη μετάταξη των Αξιωματικών του Λόχου Πυροσβεστών στο νέο Σώμα.**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1271

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τῇ 12 Μαΐου 1930

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 153

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Νόμοι

Νόμος 4661. Περὶ διοργανώσεως Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας ἐν τῷ Κράτει.

Τον Απρίλιο του 1930 ψηφίστηκε ο [νόμος 4661](#) «περί διοργανώσεως πυροσβεστικής υπηρεσίας εν τω κράτει», ο ιδρυτικός νόμος του σημερινού Πυροσβεστικού Σώματος.

Ο **Αλκιβιάδης Κοκκινάκης** αναλαμβάνοντας τα καθήκοντα του πρώτου γενικού επιθεωρητή, εργαζόμενος ακάματα, με τη βοήθεια του τελευταίου διοικητή του Λόχου Πυροσβεστών, λοχαγού Γεωργίου Γρυπταίου και των υπαλλήλων της διεύθυνσης, φρόντισε για την **πρόσληψη** νέων Πυροσβεστών, τη μετάταξη των ικανότερων στελεχών του Λόχου Πυροσβεστών και τη **δημιουργία σχολής**, για την άρτια εκπαίδευση και επιμόρφωσή τους, γενόμενος και ο ίδιος ο πρώτος καθηγητής της.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

— 0 —

Ἡ Πυροσβεστική Ὑπηρεσία, ὑπηρεσία αὐστηρῶς τεχνικῆς εἰδικότητος, ἀπαιτεῖ μόρφωσιν καὶ πείραν.

Ἡ καθόλου ἐξέλιξις τῆς μηχανικῆς δὲν ἔδυνάτο ἢ νὰ ἐκφρασθῇ οἱκῶς καὶ τὰς μεθόδους τῆς πυροσβεστικῆς τέχνης. Ἡ δὲ πρόοδος τῶν χρησιμοποιουμένων σήμερον πυροσβεστικῶν μέσων ἐπιβάλλει σχεδὸν πάντοτε, τὴν τροποποίησιν τῶν συστημάτων ἢ πυροσβεστικῆς τακτικῆς ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον, ἢ ὅποια παρατήρησις προϋποθέτει γενικὴν τινα θεωρητικὴν μόρφωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, πλὴν τῆς εἰρείας διὰ τῶν ἀσκήσεων τακτικῆς ἐκπαίδευσιν, ἀπαραίτητος γινύσκει καὶ ἡ θεωρητικὴ καὶ, ἥτις ἐξοραλίζει εἰς τὸν πυροσβέστην τὰ ὁρῶντα ὅπως καὶ ἐπιστημονικῶς πᾶν φαινόμενον σχετιζόμενον μὲ τὴν κατὰ τὴν φύσιν τοῦ πυρὸς καὶ ὅπως ἐλέγχῃ μετ' ἐπιγνώσεως τοῦς μὲλλον καταλλέουσας τρόπους κατασβέσεως. Σπουδαίως ἐπίσης ἡ θεωρητικὴ μόρφωσις ἐξάπτει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Πυροσβεστικοῦ ὑπαλλήλου διὰ πᾶν σχετιζόμενον εἰς τὸ κύριον ἔργον αὐτοῦ.

Τῆς θεωρητικῆς ταύτης ἐκπαίδευσιν μέρος περιλαμβάνεται τῷ παρόντι, συνταχθέντι ἐπὶ τῇ βάσει ἐνδελεχῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν καὶ διδαγμάτων πολυετοῦς πείρας, ἵνα πληρῶσθι τὸ ἀξιωματικῶς κενόν, ὅπερ μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ὑπάρτατο, κενόν, το ὅποιον, ὡς διεκρίτωσα, παρατηρεῖται καὶ εἰς ἄλλας τῆς ἀλλοτρίτης χώρας.

Ἀθῆναι Σεπτέμβριος 1931

A. KOKKINAKΗΣ

ΘΕΩΡΙΑ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Γενικός Επιθεωρητής Πυρ/κου Σώματος Αλκιβιάδης Κοκκινάκης
Αθήνα 1931

Επισκέφθηκε τὴν **Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσίαν τῆς Βιέννης**, τὴν ἀριότερην, τότε, Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσίαν τῆς Ευρώπης καὶ ἐφάρμοσε στὸ Ἑλληνικὸ Πυροσβεστικὸ Σώμα, ὅσα πρωτοποριακὰ συνάντησε ἐκεῖ.

Με βάση τὰ ὅσα διδάχθηκε στὴ Βιέννη καὶ τὶς ἐμπειρίες του, κατάρτισε τὸν **πρῶτο Κανονισμό Ἑσωτερικῆς Ὑπηρεσίας**, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸν κορμὸ τῶν νεότερων Κανονισμῶν, ἀκόμα καὶ τοῦ σημερινοῦ.

Τὸ 1931, γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς θεωρητικῆς κατάρτισης τῶν Πυροσβεστικῶν Ὑπαλλήλων, ἐκπόνησε ἓνα σπουδαῖο εγχειρίδιον, με τίτλο **«Θεωρία Πυροσβεστικῆς Τέχνης»**, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ τὴ **βάση στήριξης** ὅλων τῶν μετέπειτα πυροσβεστικῶν συγγραμμάτων καὶ τὸ **«ευαγγέλιον»** τοῦ πυροσβέστη, ὡς τὶς μέρες μας.

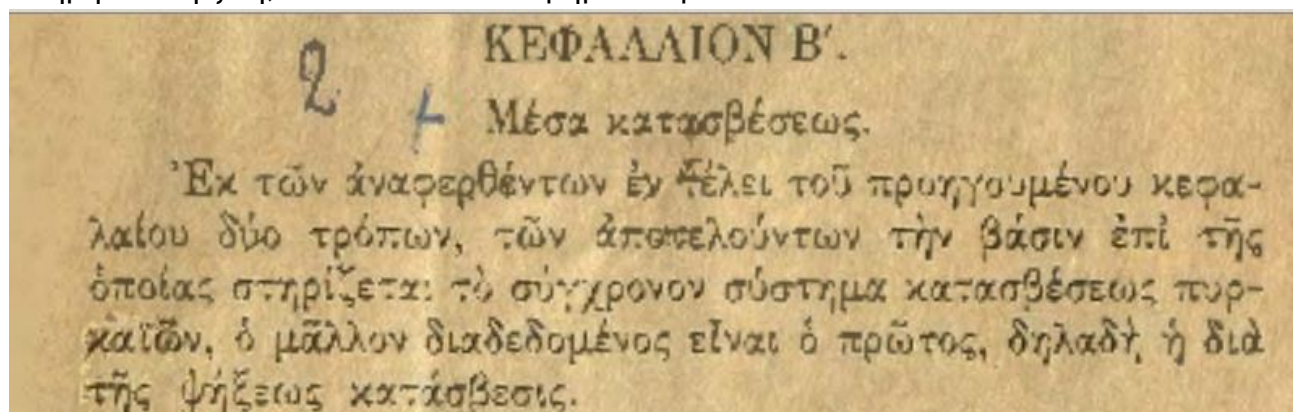
Προχώρησε στὴν **ανανέωση τοῦ μηχανολογικοῦ εξοπλισμοῦ** τοῦ Σώματος, με τὴν προμήθεια δεκάδων πυροσβεστικῶν οχημάτων, εισηγάγε ὡς κατασβεστικὸ μέσον τὸν **αφρό** καὶ **αντικατέστησε τοὺς δερμάτινους πυροσβεστικούς σωλήνες με λινοκανάβινους**.

Ἀπαίτησε τὴν **πύκνωση τῶν υδροστομίων** τῆς Ἀθήνας καὶ **ίδρυσε πολλές πυροσβεστικὲς υπηρεσίες** σε μεγάλες ἐπαρχιακὲς πόλεις.

Μερίμνησε για την **επισκευή** των ερειπωμένων Οθωνικών **κτιρίων της οδού Μουρούζη** και τη μετατροπή τους σε **αμαξοστάσια** και εισηγήθηκε την κατασκευή, στο προαύλιο της Μουρούζη, **πενταόροφου Πύργου Ασκήσεων**, του πρώτου στην Ελλάδα, καθώς και μιας **υπόγειας σήραγγας**, για την εκπαίδευση των πυροσβεστών, σε συνθήκες αποπνικτικών καπνών και απόλυτου σκότους. Στον ίδιο χώρο δημιούργησε ειδικό πυροσβεστικό **γυμναστήριο**, εξοπλίζοντάς το κατάλληλα, με σκοπό τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης των Πυροσβεστών. Με δική του ανυποχώρητη απαίτηση, άρχισε να κατασκευάζεται, στις αρχές του **1932, το κτίριο του σημερινού Αρχηγείου**, το οποίο ολοκληρώθηκε στα τέλη του 1933.

Στα **1935**, μπροστά στην επικείμενη δικτατορία του Μεταξά, ενώ το νέο Πυροσβεστικό Σώμα άρχισε να ορθοποδεί, οι πολιτικές εξελίξεις οδηγούν στην απομάκρυνσή του από την ηγεσία του Πυροσβεστικού Σώματος, έχοντας όμως θέσει ισχυρά θεμέλια ώστε, να μπορέσει αυτό να διατηρηθεί στη ζωή, αλλά και να κάνει βήματα προόδου.

Μετά την αποχώρησή του, το Σώμα έμεινε στην ουσία **ακέφαλο**, αφού Αρχηγοί του διορίζονταν πρόσωπα, εκτός πυροσβεστικού οργανισμού.

Ακολούθησαν τα δύσκολα χρόνια του πολέμου και της Κατοχής, κατά τη διάρκεια της οποίας οι πυροσβέστες έγραψαν το δικό τους μεγάλο Έπος.

Αμέσως **μετά την απελευθέρωση**, ο Κοκκινάκης **ανακλήθηκε στην ενέργεια**, αυτή τη φορά με την ιδιότητα του **αρχηγού** και προσπάθησε να ξαναφέρει το Πυροσβεστικό Σώμα στο προσκήνιο της επαγγελματικής προόδου, προσαρμοζόμενο στα νέα δεδομένα και τις εξελίξεις της εποχής, αλλά λόγω **πολιτικών** –προφανώς **σκοπιμοτήτων** στις 30-Αυγ-1946, αντικαταστάθηκε από την θέση του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος και τοποθετήθηκε στη θέση του ειδικού τεχνικού συμβούλου.

Και από τη νέα του, αυτή θέση, συνέχισε τις προσπάθειες κυρίως για την βελτίωση της πυροσβεστικής εκπαίδευσης, την συγγραφή επιστημονικών βιβλίων, διδάσκοντας ο ίδιος και δημοσιεύοντας σημαντικά άρθρα-μελέτες για την πυροσβεστική τέχνη, στο περιοδικό «**ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΗΧΩ**».

Αξίζει να τονιστεί ότι όλες αυτές οι δραστηριότητες έγιναν, ενώ έπασχε από **σοβαρή ανίατη ασθένεια**, η οποία τελικά έγινε η αιτία, να φύγει από τη ζωή στις **18-11-1949**, σε ηλικία 71 ετών.

Κηδεύτηκε την επόμενη στο Α' Νεκροταφείο Αθηνών

